

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **R.**, so sídlom v R., proti žalovanému **L.**, štátny podnik, so sídlom v Banskej Bystrici, N., zastúpenému JUDr. P. H., advokátom v R., **o vydanie nehnuteľností**, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 9 C 34/2004, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 6. októbra 2009 sp. zn. 11 Co 43/2009, takto

r o z h o d o l :

Mimoriadne dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rožňava uznesením zo 14. októbra 2008 č.k. 9 C 34/2004-411 v spojení s opravným uznesením zo 6. novembra 2008 č.k. 9 C 34/2004-425 (po tom, čo uznesením z 30. novembra 2005 č.k. 9 C 34/2004-116 zastavil konanie podľa § 96 ods. 1,2 O.s.p.), uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v sume 1 546 233,-- Sk (51 325 532 Eur) do 15 dní a na účet súdu v rovnakej lehote zaplatiť náhradu trov konania štátu vo výške 205 820,-- Sk (6 831 972 Eur). V písomnom odôvodnení uznesenia uviedol, že žalobkyňa zobrala žalobu v celom rozsahu späť, čo je potrebné hodnotiť ako jej procesný neúspech v konaní, preto podľa § 146 ods. 2 O.s.p. má žalovaný právo na náhradu trov konania. Žalovanému vznikli trovy konania na právnom zastúpení za tri úkony právnej pomoci, pričom žalovaný vychádzal pri vyčíslení náhrady trov konania z hodnoty sporu vo výške 250 939 115,70 Sk, ktorú hodnotu si súd osvojil a celkové trovy konania vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 1 a § 19 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z.z., § 10 ods. 1, § 16 ods. 3 a § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z., tak predstavujú sumu 1 546 233,-- Sk.

Výrok o náhrade trov konania štátu odôvodnil ustanovením § 148 ods. 1 O.s.p. a vznikom trov na znalečnom spolu vo výške 205 820,-- Sk.

Toto uznesenie napadla odvolaním žalobkyňa. Krajský súd v Košiciach uznesením zo 6. októbra 2009 sp. zn. 11 Co 43/2009 uznesenie súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa trov konania účastníkov zmenil tak, že žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 217 Eur do 3 dní, v časti týkajúcej sa trov konania štátu napadnuté uznesenie potvrdil a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa správne rozhodol o trovách konania účastníkov podľa § 146 ods. 2 vety prvej O.s.p., nesprávne však postupoval pri určení výšky trov konania, lebo nevychádzal z ustanovenia § 13 ods. 6 vyhlášky č. 163/2002 Z.z. a z § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z., pretože v danom prípade sa žalobkyňa domáhala vydania nehnuteľností voči žalovanému ako povinnej osobe podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 282/1993 Z.z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam, a teda ide o tzv. reštitučný spor, ktorého hodnotu nemožno vyjadriť v peniazoch. Výšku tarifnej odmeny právneho zástupcu žalovaného preto nemožno vypočítať z hodnoty nehnuteľností, ale ju treba určiť podľa § 13 ods. 6 vyhlášky č. 163/2002 Z.z. a § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.. Námietku žalobkyne o trovách konania štátu nepovažoval za opodstatnenú.

Na podnet žalovaného podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu do výroku, ktorým Krajský súd v Košiciach zmenil uznesenie súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa trov konania účastníkov. Žiadal toto uznesenie v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie s poukazom na ustanovenie § 243e ods. 1 a § 243f písm. c/ O.s.p. (právne § 243f ods. 1 písm. c/). Namietal, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, pretože v prejednávanej veci hodnota vecí, ktoré boli predmetom sporu je vyjadriteľná v peniazoch, pričom hodnota pozemkov bola preukázaná znaleckým dokazovaním. Uviedol, že sporom, ktorý je podľa svojej povahy najbližší reštitučnému sporu o vydanie nehnuteľností, je spor o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. V konaní o žalobe na vydanie nehnuteľností je predmetom konania ochrana vlastníckeho práva, včítane jeho predmetu, ktorého hodnotu možno vyjadriť v peniazoch. Cena tejto nehnuteľnosti je rozhodujúca pre účely určenia sadzby tarifnej odmeny tak, ako to správne urobil súd prvého stupňa.

Žalobkyňa vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedla, že nie sú dané podmienky prípustnosti mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 O.s.p. a to, že ochranu práva nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, keď podávateľ podnetu nevyužil zákonom prípustné opravné prostriedky a to dovolanie proti napadnutému uzneseniu. Ďalej uviedol, že predmetom konania bol nárok na vydanie nehnuteľnosti a nie určenie vlastníctva, teda predmetom konania nebolo priznanie, resp. nepriznanie plnenia, preto hodnotu predmetu konania nemožno vyjadriť v peniazoch, alebo je možno zistiť ju len s nepomernými ťažkosťami. Navrhla preto mimoriadne dovolanie odmietnuť.

Žalovaný sa v písomnom vyjadrení s dovolaním generálneho prokurátora v plnom rozsahu stotožnil a tiež s jeho právnou argumentáciou. Navrhol generálnym prokurátorom napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný na konanie o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie podal na podnet žalovaného generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a dospel k záveru, že nie je daná prípustnosť mimoriadneho dovolania, pretože bolo podané predčasne.

Súd konajúci o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora musí v každej veci posúdiť, či zákonom ustanovené podmienky na jeho podanie boli splnené. Pritom je aj viazaný dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní.

Podľa § 243e ods. 1 O.s.p., ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Podľa § 159 ods. 1 O.s.p., doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný.

Podľa § 158 ods. 2 O.s.p., rovnopis písomného vyhotovenia rozsudku sa doručuje účastníkom, prípadne ich zástupcom do vlastných rúk.

Podľa § 167 ods. 1 O.s.p., ak zákon neustanovuje inak, rozhoduje súd uznesením. Uznesením sa rozhoduje najmä o podmienkach konania, o zastavení alebo prerušení konania, o odmietnutí návrhu na začatie konania, o zmene návrhu, o späťvzátí návrhu, o zmieri, o trovách konania, ako aj o veciach, ktoré sa týkajú vedenia konania.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 168 ods. 2 O.s.p., uznesenie súd doručí účastníkom, ak je proti nemu odvolanie alebo ak to je pre vedenie konania potrebné alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa účastníkom ukladá nejaká povinnosť.

Podľa § 24 O.s.p., účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Ak nejde o zastupovanie podľa § 26, môže si účastník zvoliť za zástupcu len fyzickú osobu. V tej istej veci môže mať účastník súčasne len jedného zvoleného zástupcu; to neplatí, ak ide o zastúpenie podľa § 25.

Podľa § 25 ods. 1 O.s.p., ako zástupcu si účastník môže zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť.

Podľa § 28 ods. 1 O.s.p., zástupcovi, ktorého si účastník zvolil, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo buď pre celé konanie, alebo len pre určité úkony.

Podľa § 47 ods. 1 O.s.p., do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadi súd.

Podľa § 49 ods. 1 vety prvej O.s.p., ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi.

Ustanovenie § 243e ods. 1 O.s.p. vymedzuje (nad rámec podmienok konania v prvom stupni, odvolacieho konania a tiež konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch podávaných účastníkmi konania) ďalšie tri podmienky konania, splnenie ktorých zákon vyžaduje práve v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Prvou z týchto podmienok je okolnosť porušenia zákona právoplatným rozhodnutím súdu, druhou požiadavka na ochranu práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a treťou nemožnosť dosiahnutia ochrany inými právnymi prostriedkami. Pretože všetky uvedené podmienky konania o mimoriadnom dovolaní musia byť splnené súčasne, nedostatok ktorejkoľvek z nich bráni vecnému prejednaniu mimoriadneho dovolania.

V predmetnej veci rozhodli sudy nižších stupňov uznesením. Len uznesenie riadne doručené (v prípadoch pre ktoré Občiansky súdny poriadok ukladá povinnosť jeho doručenia) účastníkovi konania, respektíve jeho zástupcovi s plnou mocou pre celé konanie, môže nadobudnúť právoplatnosť (§ 158 ods. 2, § 159 ods. 2, v spojení s § 167 ods. 2 a § 168 ods. 2 O.s.p.). Pre riadne doručenie uznesenia sa vyžaduje, aby bolo adresované účastníkovi konania a doručované na adresu jeho bydliska, t.j. miesta, kde sa trvalo alebo pravidelne zdržiava v takom rozsahu, že môže zásielku prevziať.

Z hľadiska doručovania, ak bola zásielka doručovaná zástupcovi, ktorý sa v konaní nepreukázal existenciou udelenia plnej moci na zastupovanie v konkrétnom konaní, nemožno doručovanú zásielku považovať za riadne doručenú. V prípade, ak ide o rozhodnutie, ktoré malo momentom doručenia nadobudnúť právoplatnosť, chybné doručenie túto okolnosť vylučuje.

Z obsahu spisu vyplýva, že všetky uznesenia súdu prvého stupňa a rovnako aj uznesenia súdu odvolacieho, v tomto konaní boli doručované do vlastných rúk JUDr. V. N., ktorú oba sudy aj v záhlaviach svojich rozhodnutí označovali ako právnu zástupkyňu žalobkyne, ktorá aj v mene žalobkyne podala na súd žalobu zo 17. marca 2004 a túto aj podpísala, údajne na základe priloženej plnej moci na zastupovanie z 15. marca 2004. Plná moc sa však v spise nenachádza a zjavne nebola k žalobe ani priložená (por. č. I. 1-10). Sudy nižších stupňov nielenže neodstraňovali vadu žaloby spočívajúcu v nedostatku jej podpisu účastníkom konania, resp. osobou na takýto úkon preukázateľne splnomocnenou, ale všetky svoje rozhodnutia doručovali výlučne JUDr. V. N.. Tieto nedostatky neodstránil ani odvolací

súd. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu (ani žiadne iné vydané v tomto konaní) tak nebolo riadne doručené všetkým účastníkom konania a teda ešte nenadobudlo právoplatnosť.

S ohľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné a z tohto dôvodu ho odmietol (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V zmysle § 148a ods. 2 O.s.p. povinnosť nahradiť trovy konania o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania. Žalobkyňa si náhradu trov konania neuplatnila a zo spisu žiadne jej trovy v konaní o mimoriadnom dovolaní nevyplývajú, preto jej dovolací súd náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní nepriznal (§ 243i ods. 2 O.s.p., § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. septembra 2011

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová